

22. s. etter Treenighetsdagen 2020- Asbjørn Hjorthaug

Tekster: Salme 130, Ordspr. 24:13-20, Fil 1:1-11, Matt 18:23-35, III Mrk 4:21-25

Når vi kommer inn fra en mørk høstkveld, så slår vi på bryteren og det blir lyst i rommet.

På Jesu tid brukte en oljelampe som en lykt og et lys i mørket. Jesus sier noe selvsagt her i teksten at en plasserer ikke oljelampen inn under et kar eller en seng, men i en lysholder så rommet blir opplyst for alle.

Vi slår fast at lyset eller oljelampen er et bilde på Guds Ord. Salmisten har beskrevet det i salme 119:105: «*Ditt ord er en lykt for min fot og et lys for min sti.*» Men Jesus sier også om seg selv at «*Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys.*» Joh 8,12 I Sal 36,10 står det «*i ditt lys ser vi lys.*» I lyset av Guds Ord ser vi Guds Ord. Vi tolker skriften med skriftens egne ord. Det ordet som gjennomsyrrer hele Skriften er Jesus Kristus, verdens lys. Jesus stiller et spørsmål til oss som selv et lite barn kan svare på. Lampen settes selvsagt på den plassen lyset skal stå. Om vi tenner et stearinlys, setter vi det i staken.

I Mrk 4:3ff forteller Jesus lignelsen om Såmannen. Det er rett før vår tekst at Jesus forklarer lignelsen for disiplene. Såmannen sår ordet. Noe såkorn faller ved veien. Dette ordet kommer Satan og plukker fra dem. Det samme skjer med kornet på steingrunn. De hører ordet og blir glade, men det slår ikke rot og straks motgangen og forfølgelsen kommer, faller de fra. Så var det noe som falt blant torner. De blir utsatt for verdens bekymringer og troen kveles. Så er det også korn som faller i den gode jord. De hører ordet og tar imot det i tro og bærer mye frukt.

Om vi skal høre ordet, må noen forkynne det ut, lyset må i lysholderen så alle kan se og høre.

Et som hører, tar imot evangeliet i tro, bærer mye god frukt. Guds Ord skal fram og lyse for alle. For husk at om vi lever i en tid der Guds ord avvises av de mange, så vender Guds ord aldri tomt tilbake. «*slik er mitt ord som går ut av min munn: Det vender ikke tomt tilbake til meg, men gjør det jeg vil og fullfører det jeg sender det til.*» Jes 55,11

«*Når en kommer inn med en oljelampe*».

Hvem er så denne som kommer inn med oljelampen? Det er Gud selv. Det er Han som handler. Det er Gud som kommer med sitt ord til oss, og det Gud ved Den Hellige Ånd som løfter ordet fram, forklarer og underviser, så alle kan se og høre det. Han bruker oss som sine redskaper til å så ut og forkynne Ordet: «*Da trådte Jesus fram og talte til dem: Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler*» Matt 28,18-19. Ordren er at de skal døpe og lære og forkynne evangeliet. Gud sender ut sine vitner. Gud legger ord i deres munn. Den hellige Ånd virker tro når og hvor Gud vil, «*han som vil at alle mennesker skal bli frelst og lære sannheten å kjenne.*» 1 Tim 2,4 Gud tar ansvar for sitt eget ord. Han våker over det og setter det i lysestaken. Han sørget for at hans ord ble skrevet ned og at vi i dag har Bibelen, Guds ord på trykk. «*Han som sitter på tronen, sa: "Se, jeg gjør alle ting nye." Og han la til: "Skriv det ned, for dette er troverdige og sanne ord."*» Åp 21,5 Gjennom profetene, evangelistene og apostlene ble Guds ord skrevet ned til oss. Han har gitt sitt ord til sin kirke for at det skal leses opp og forkynnes.

Dette ordet har den gode egenskap at det skaper mørket om til lys. Lysets oppgave er lyse opp alle mørke steder og gjøre det slik at vi ser. «*For det finnes intet skjult uten at det skal bli synlig, intet hemmelig uten at det skal komme for dagen.*» «*Det jeg sier dere i mørket, skal dere tale i lyset; det dere får hvisket i øret, skal dere rope ut fra takene.*» Matt 10,27 Den Hellige Ånds oppgave er å gjøre Guds ord kjent og forstått på alle språk. Vi husker hva som skjedde på pinsedagen i Jerusalem, der Ånden fikk apostlene til å tale Guds ord på mange fremmede språk. Gud passer på sitt ord og sørger for at det stadig oversettes til nye språk. Luther oversatte Bibelen på tysk folkespråk slik at alle kunne lese Guds Ord i Tyskland på det målet de talte. Å oversette Bibelen er en del av Misjonsbefalingen. Det er å sette lyset i staken.

I mange land er det stor mangel på bibler, og mange hungrer etter å få lese Guds ord. I våre land finnes det utrolig mange bibler. Bare i Norge selges det mer enn 100.000 bibler hvert eneste år. Men det hjelper så lite og ha mange bibler i huset om de ikke leses eller høres. «*Om noen har ører å høre med, så hør*». Det er en forutsetning for troen at en leser og hører Guds Ord. Om vi skal ha nytte og glede av Guds ord, må vi høre Guds Ord. Paulus sier i Rom 10,17: «*Så kommer da troen av det budskapet en hører, og budskapet kommer av Kristi ord.*» Hvorfor er det slik? Jesus sier i Joh. 6,63: «*Det er Ånden som gjør levende, kjøtt og blod duger ikke. De ordene jeg har talt til dere, er ånd og liv.*» Den Hellige Ånd bor i ordet. Guds ord er skaperord som skaper liv av døde. Han skapte verden av intet ved sitt ord. Slik gjenföder han oss mennesker som av naturen er døde i synd og overtredelser til nytt liv.

Han stod foran graven til Lasarus som hadde vært død i fire dager. Så roper han at Lasarus må komme ut og Lasarus kommer ut i live. For over 70 år siden stod Jesus ved døpefonten i Heli kirke og ropte ut: «Asbjørn, kom ut!» Så ble jeg i Den Treenige Guds navn, flyttet over i Guds rik. Slik roper han igjen og igjen til oss alle gjennom skriftemålet og nådens midler: Kom ut! Kom til meg alle som bærer tunge bærer og jeg vil gi eder hvile. Jeg gir dere syndenes forlatelse og evig liv. Så tar Gud og flytter oss fra mørket til lyset, og vi får være lysets barn, Guds barn. Det er Gud som handler. Han kaller oss, han frelser oss og gir oss troen i gave. Derfor er det så viktig at vi får høre ordet både for å få troen, men også for å bevare troen. Det er så viktig at Gud har en forsamling og et embete der han kan få sette Ordet i lysholderen.

«Pass på hva dere hører!»

Jesus formaner oss. Vi skal ikke høre på hva som helst. Vi skal lytte til Guds Ord, men samtidig være klar over at det er mange som går rundt oss som forfalsker Guds ord. Formaninger om å passe oss for falske profeter har alltid vært der. De vil nemlig ta Ordet ned fra lysestaken og sette det under et kar eller sengen og erstatte det med sine egne ord og tanker. *«Så sier Herren over hærskaene: Hør ikke på ordene til de profetene som profeterer for dere! De gjør dere tomme; de forteller om syn fra eget hjerte og ikke fra Herrens munn.» Jer. 23,16*

Gang på gang advarer Jesus oss mot falske profetene. De tar Gud ord fra oss. Den falske lære har som hovedmål å få oss bort fra Ordets klare lys som er Kristus. Den falske lære avslører seg ved å blande sammen lov og evangelium. Det er egenrettferdighetens vei der en selv vil være årsak til frelsen, men likevel påberoper seg Guds kjærlighet. Men skriften er klar, det er Jesus og han alene som er veien, livet og sannheten. Hvordan skal så ordet forkynnes for å unngå at den falske lære trenger inn? Kirken har sine rette kjennetegn. Sakramentene skal forvaltes rett og ordet skal forkynnes rent. Det er viktig at det er ikke bare det at sakramentene brukes og at ordet leses, men det skal brukes rett og forkynnes rent og ikke falskt. Da må en skille mellom lovens oppgave, som er å avsløre synden, og evangeliets oppgave som er å formidle troen på syndenes forlatelse. Så Skriftens hovedanliggende er å formidle Kristus og skape tro, loven rydder vei og driver oss til Kristus. Derfor sier Paulus de kjente ordene i Rom 1:16: *«For jeg skammer meg ikke over evangeliet. Det er en Guds kraft til frelse for hver den som tror, jøde først og så greker.»* Guds ord, lyset i staken, er en Guds kraft til frelse for hver den som tror.

Teksten avslutter med: *«For i samme mål som dere selv måler opp med, skal det også måles opp til dere, og enda mer skal gis dere. For den som har, skal få. Men den som ikke har, skal bli fratatt selv det han har.»* Hva mener Jesus med begrepet «mål»? Jesus sier her at den som har noe skal få mer, mens den som ikke har noe skal bli fratatt alt. *«Sett alt inn på å stå din prøve overfor Gud! Vær en arbeider som ikke har noe å skamme seg over, men som legger fram sannhetens ord på rett måte.»* 2 Tim 2,15 Å bestå prøven er å legge *«fram sannhetens ord på rett måte»*. Om du leser ordet og spør hvilket mål, måles jeg med her? Hvilken prøve skal bestås? Hvilke standard krav setter Guds ord til mitt liv? Da hører og ser du loven tre fram med sitt «du skal», og «du skal ikke». Loven sier rett ut: gjør dette, hold budene, ellers er du evig fortapt for Gud tåler ikke synd. Loven avslører oss og dømmer oss og fratar oss all selvtilitt og egenrettferdighet. Men midt i dette mørket lyser evangeliet. Gud møter oss med sin nåde og barmhjertighet for Jesu Kristi skyld. Målene skal gjennom forkynnelsen fylles opp med evangeliet, Jesus har tatt alle våre synder på seg og sonet vår straff. Det rette målet en måler opp med, er at en trøster seg til nåden alene. Jeg er uverdigg, men Gud er barmhjertig mot meg arme syndere for Jesu skyld. Gud forteller deg igjen og igjen hvor elsket du er akkurat slik du er. Gud vet om at vi svikter og er troløse, men han svikter aldri og er alltid trofast. Vi svømmer i et hav av nåde, det blir aldri tomt. I sannhet har Gud gang på gang vist at *«For den som har, skal få»* og enda mer er i vente når vi kommer hjem til himmelen og får del i det evige livet. Men derimot den som ikke fortrøster seg til Jesus og hans verk for oss, stoler på seg selv og sin egen rettferdighet, den skal miste all sin egenrettferdighet. Jesus forteller om en som kom inn i bryllupssalen i egne klær. Han ble kastet ut og mistet alt. *«For den som har, skal få. Men den som ikke har, skal bli fratatt selv det han har.»*

Vi takker Gud fordi han enda lar Ordet lyse i våre land, men samtidig må vi legge oss på sinne formaningen til menigheten i Efesos i Åp 2,5: *«Tenk på hvor du sto før du falt. Vend om og gjør de gjerninger du gjorde før! Ellers kommer jeg til deg og tar lysestaken din bort - hvis du ikke vender om.»* Om evangeliet ikke lenger forkynnes, om ikke Ordet er rent og sakramentene forvaltes rett, da vil et mørke senkes seg over våre land og troen vil dø bort. Men la oss stå fast i håpet: *«Jeg kommer snart. Hold fast på det du har, så ingen tar seierskransen fra deg!»* Åp 3,11 Amen.